

29. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2022. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 5. razred

--	--	--	--	--

Zaporka

Broj postignutih bodova ____ / 50

Potpis članova Državnog povjerenstva

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: Malinska, 14. travnja 2022. godine

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.

ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

☐ ☐ 2

1. Koje su od navedenih tvrdnji o kontinentima i oceanima točne?

- a) Afrika je jedini kontinent smješten na sve četiri Zemljine polutke.
- b) Antarktika je jedan od dvaju kontinenata okruženih samo jednim oceanom.
- c) Europa se manjim dijelom svoje površine nalazi na zapadnoj Zemljinoj polutci.
- d) Indijski ocean na jugu oplakuje obale Antarktike.
- e) Južna Amerika najveći je kontinent Novog svijeta kroz kojeg prolazi početna paralela.

☐ ☐ 2

2. Koje su od navedenih tvrdnji o geografskim kartama točne?

- a) Geografska karta Hrvatske izrađena je u sitnijem mjerilu od geografske karte Europe.
- b) Geografske karte svijeta vjernije prikazuju prostor od globusa.
- c) Na detaljnim topografskim kartama reljef se prikazuje izohipsama.
- d) Na geografskim kartama krupnog mjerila umanjenje je veće od umanjenja na kartama sitnijeg mjerila.
- e) Topografske karte u Hrvatskoj izrađuje i dopunjuje Državna geodetska uprava.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

☐ ☐ 2

3. Kemijskom olovkom **ispuni** otok na kojem se sada nalaziš. **Ime** otoka je _____, a pripada županiji čije je ime _____ županija.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE I PRIKAZANE ZASTAVE.

- 2** 4. U pravokutnike **upiši imena** dviju susjednih država Hrvatske koje su članice organizacije čija je zastava priložena.
- 1** 5. **Upiši broj 1** u kružić kojim je označena rijeka koja je većim dijelom svoga toka prirodna granica s državom s kojom Hrvatska ima najdulju kopnenu granicu. **Ime** rijeke je _____.
- 1** 6. **Upiši broj 2** u pravokutnik kojim je označena najviša uzvisina Panonske Hrvatske.
Ime uzvisine je _____.

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISIVANJEM PRIPADAJUĆEG SLOVA I BROJA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. DVA BROJA I DVA SLOVA NE MOGU SE POVEZATI.

- 3** 7. Poveži planine s pripadajućim imenom i nadmorskom visinom najvišega vrha.

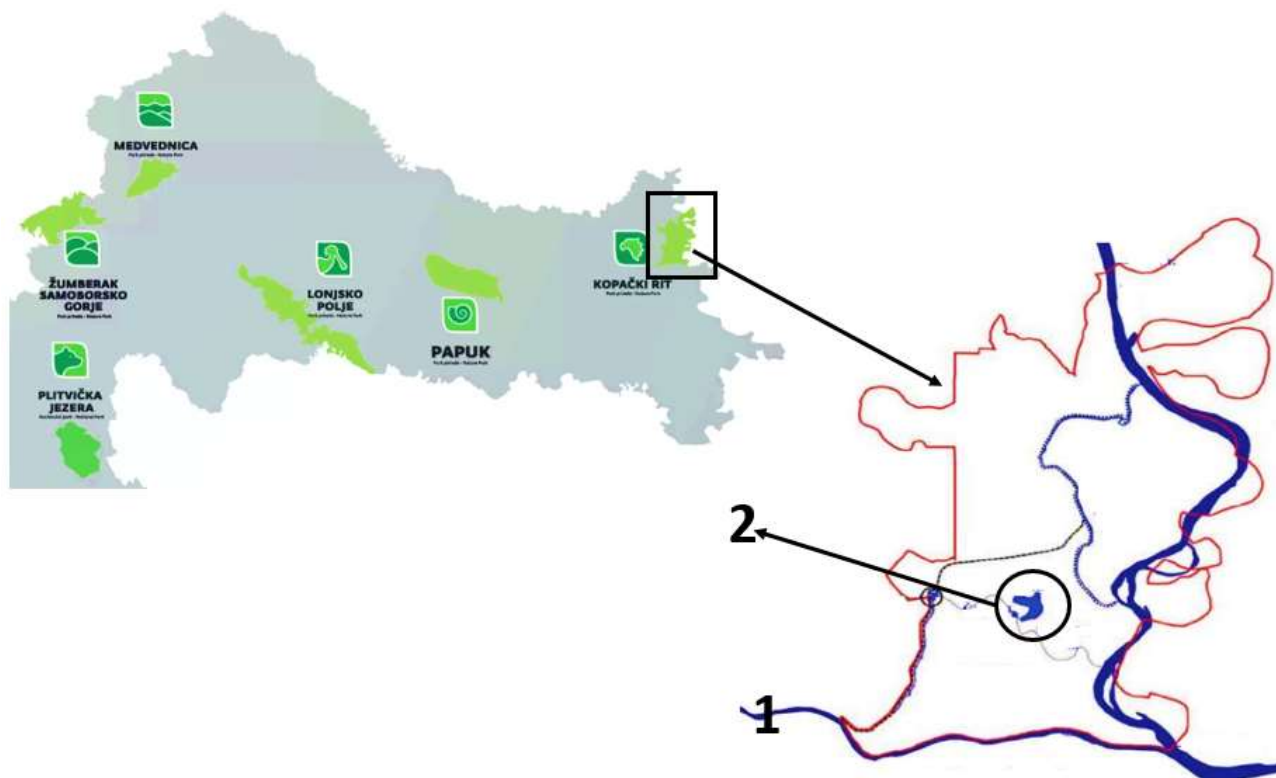
_____ Dinara	A) Ozbelin	1) 1178 m
_____ Plješivica	B) Sinjal	2) 1396 m
_____ Učka	C) Sv. Jure	3) 1657 m
	D) Sv. Gera	4) 1762 m
	E) Vojak	5) 1831 m

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

- ☐ 2 8. Na geografskoj karti Europe zaokruži dvije reljefne uzvisine kojima prolazi dogovorena granica između Europe i Azije.
- ☐ 2 9. **Ime** po nadmorskoj visini više uzvisine iz prethodnog zadatka je _____ i obzirom na geološku starost je **staro gorje** / **mlada planina** (zaokruži točan dio tvrdnje).
- ☐ 1 10. Na geografskoj karti Europe **upiši znak X** na morski prolaz koji razdvaja najmanji i drugi po veličini kontinent Staroga svijeta. Ime morskog prolaza je _____.
- ☐ 2 11. Na geografskoj karti Europe **upiši slovo A** na otok Južne Europe na kojem se nalazi najaktivniji vulkan u Europi. **Ime** toga vulkana je _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA.

2

12. Ime rijeke označene brojem 1 je _____, a ime zaokruženog jezera označenog brojem 2 je _____ jezero.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE.

1

13. Naziv strukturne jedinice litosfere prikazane na fotografiji je

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE I KARTOGRAFSKIH ZNAKOVA.

1

2

3

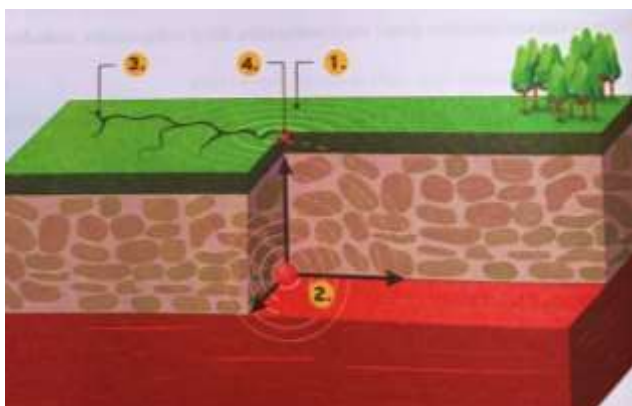

4

- ☐ **1** 14. Prikazani reljefni oblik na topografskim kartama označava se kartografskim znakom označenim brojem _____, a radi se o krškom reljefnom obliku čiji je naziv _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU TEKSTA I CRTEŽA.

U ponedjeljak **28. prosinca 2020. u 6:28** po lokalnom vremenu, u mjestu **Strašnik u blizini Petrinje**, potresom magnitude M_L 5.0 započela je serija potresa, u kojoj je dan kasnije, **29. prosinca 2020. godine u 12 sati i 19 minuta okolicu Petrinje pogodio razoran potres magnitude 6.2 prema Richteru i intenziteta VIII stupnjeva EMS ljestvice**. Petrinjski potres dogodio se na rasjednom sustavu koji se proteže od Jastrebarskog preko Pokupskog dalje prema Banjoj Luci u Bosni i Hercegovini. Uzrok potresa bilo je vodoravno pomicanje rasjednih krila jednog pored drugog.

☐ **1**

15. Na priloženom crtežu mjesto magnitude potresa 6.2 po Richteru označeno je brojem _____ i to se mjesto naziva _____ potresa.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE I FOTOGRAFIJA.

A

B

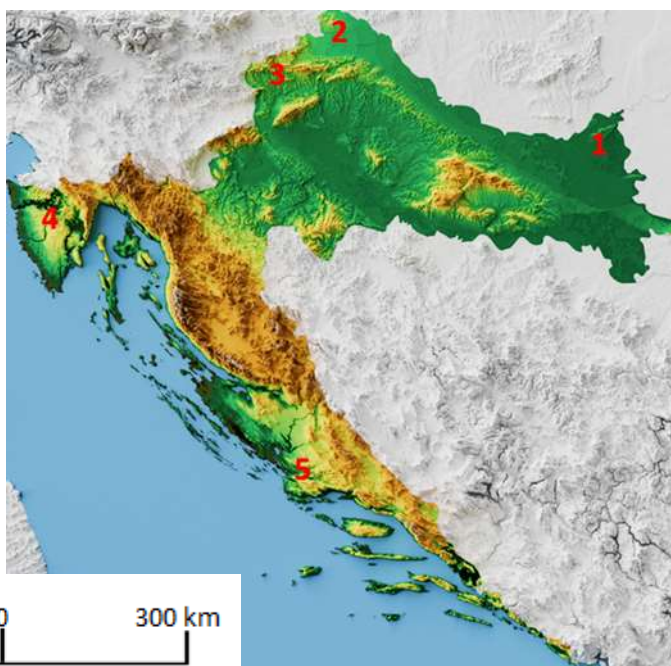
C

D

E

0 150 300 km

3

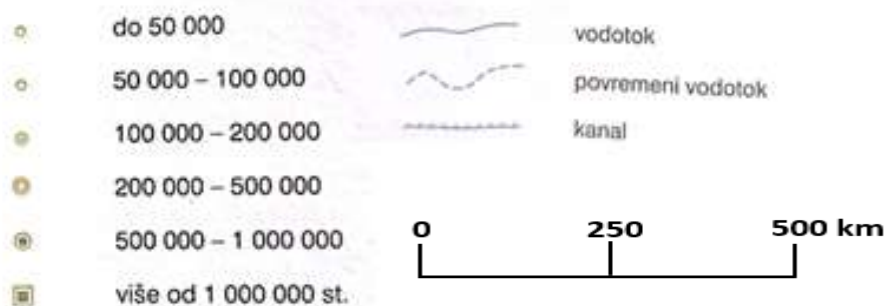
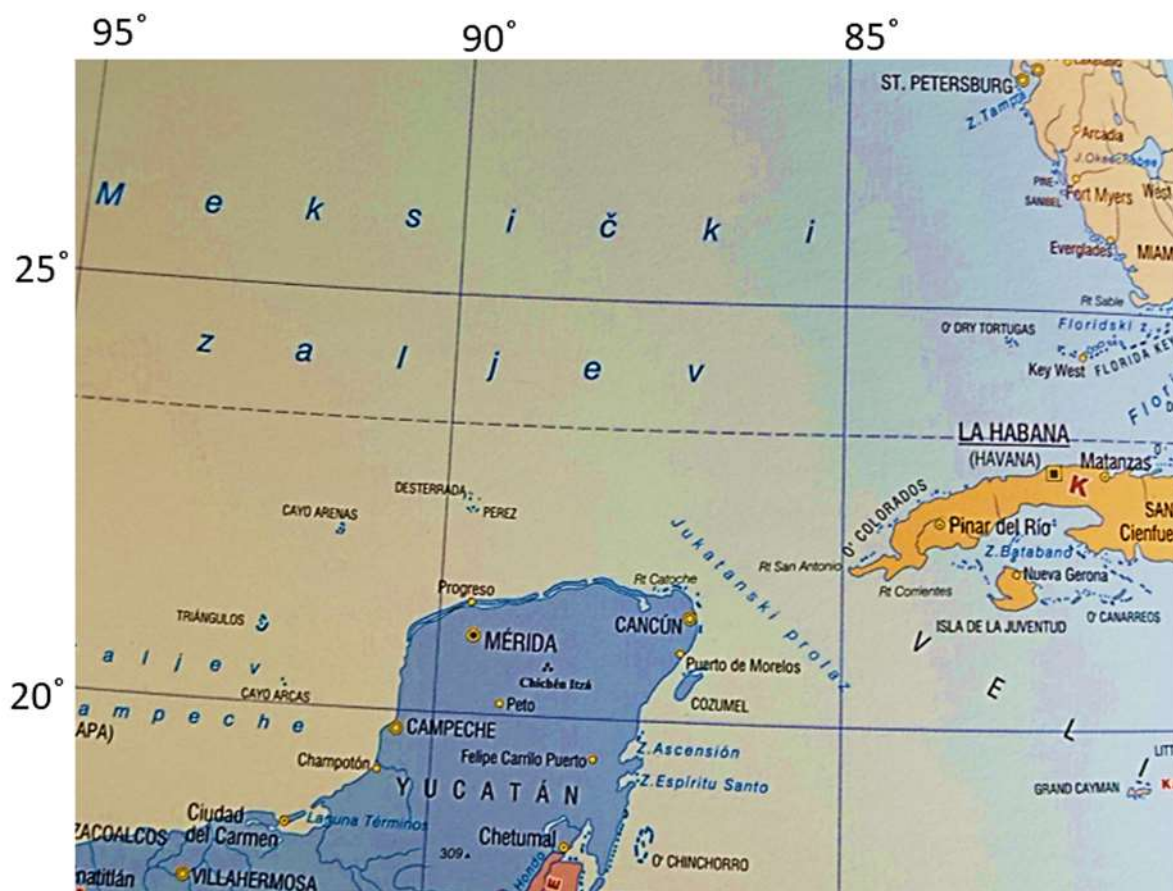
16. Poveži tradicijska jela Hrvatske s tradicijskim regijama Hrvatske upisujući ispravno slovo i broj ispred imena svake tradicijske regije. **Pazi dvije fotografije i dva broja na karti su višak.**

_____ Hrvatsko zagorje

_____ Baranja

_____ Istra

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1 17. Odredi geografski smještaj najvećeg naselja prikazanog na karti.

1 18. Ime kontinenta kojem pripadaju naselja označena na karti je

_____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE SATELITSKE SNIMKE.

☐ 2 19. Ime rijeke označene brojem 1 je _____, a njezino ušće pripada tipu ušća koji nazivamo _____.

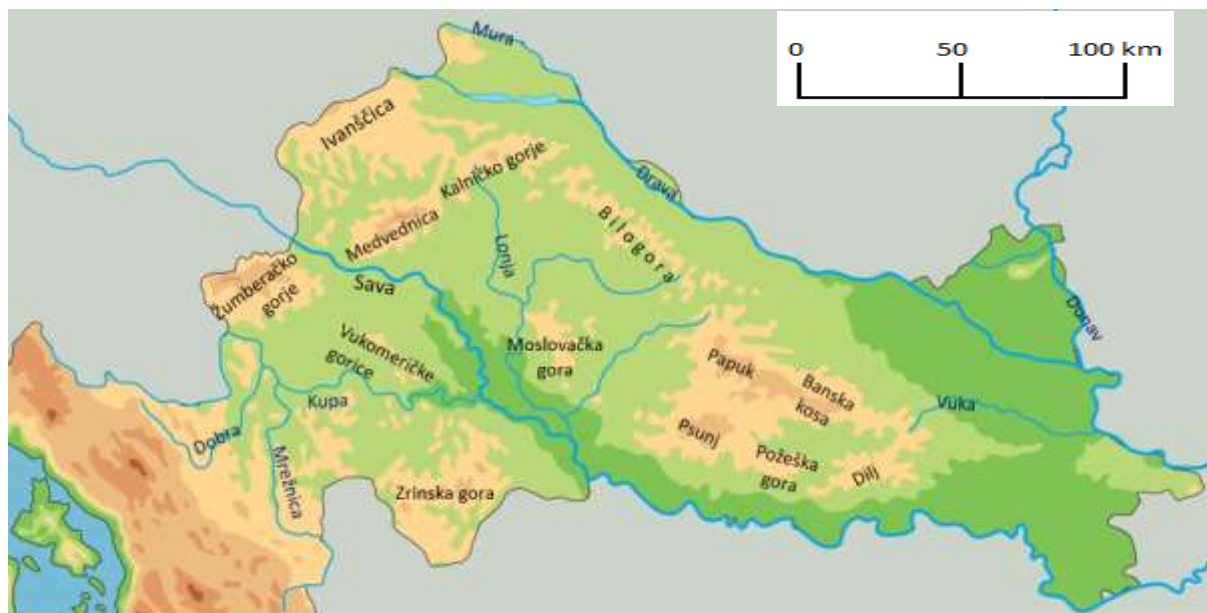
☐ 1 20. Ime jezera zaokruženih na grafičkom prikazu je _____ jezera.

U TEKSTU KOJI GOVORI O JADRANSKOM MORU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐI U TEKSTU POGREŠNE POJMOVE, PREPIŠI IH U LIJEVI STUPAC TABLICE, A U ISTI RED U DESNI STUPAC UPIŠI TOČNE POJMOVE.

☐ 3 21. Jadransko more dio je Sredozemnog mora. Sa Sredozemnim morem spojeno je Velim vratima. Pruža se smjerom sjeverozapad – jugoistok u duljini od oko 800 kilometara. Otoci se pružaju okomito s obalom te se takav jedinstveni tip obale u svijetu naziva dalmatinski tip obale. Sjeverozapadni dio jadranske zavale dublji je i u njemu je izmjerena najveća dubina od 1233 metra. Jadransko more ubraja se među slanija, toplija i prozirnija mora. Prosječni salinitet je 38 promila, a temperatura u dubini je stalna i ne spušta se ispod 11° Celzijusa.

POGREŠAN POJAM	TOČAN POJAM

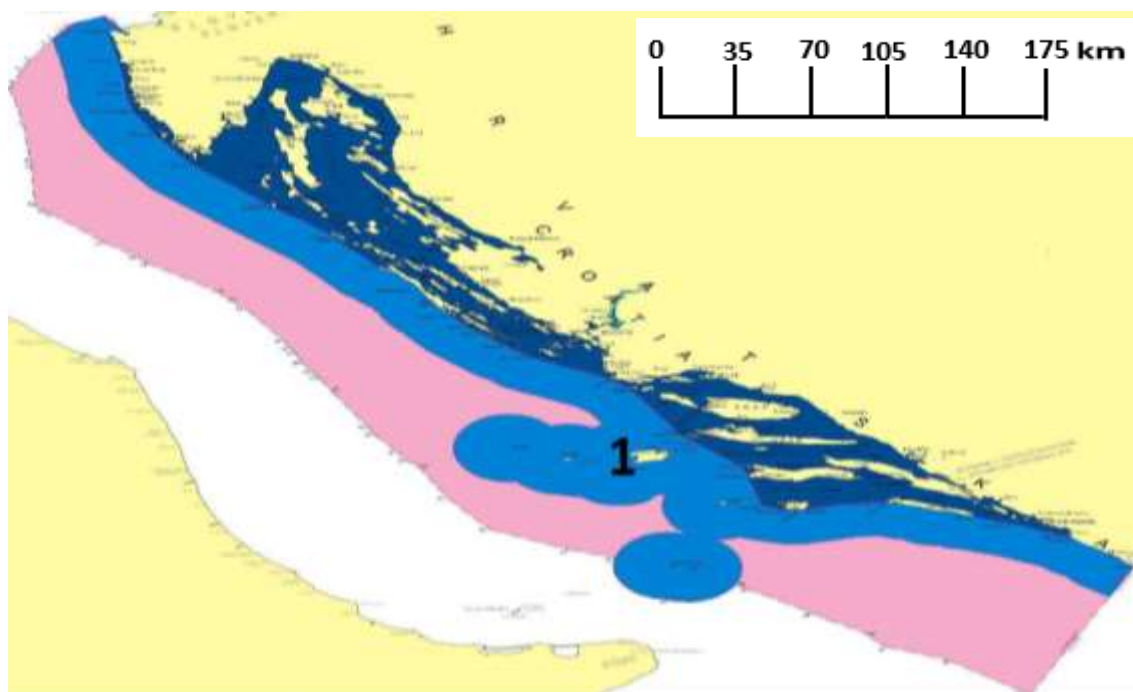
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

- ☐ ☐ 3 22. Na priložnom isječku karte nalaze se tri pogrešno upisana toponima. Pronađi ih na karti, upiši u lijevi stupac tablice, a u isti red u desni stupac upiši točne toponime.

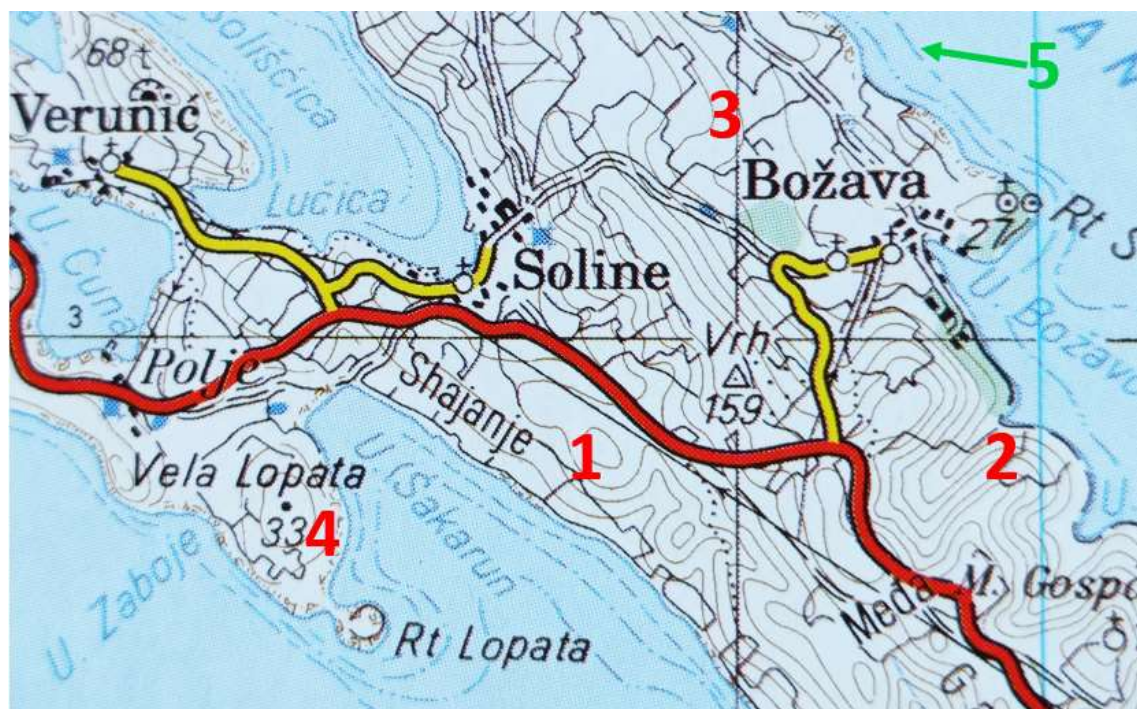
POGREŠAN TOPONIM	TOČAN TOPONIM

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

- ☐ ☐ 1 23. Dio obalnog mora označenog brojem 1 naziva se _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

1 24. Najveći nagib na priloženoj karti označen je brojem _____.

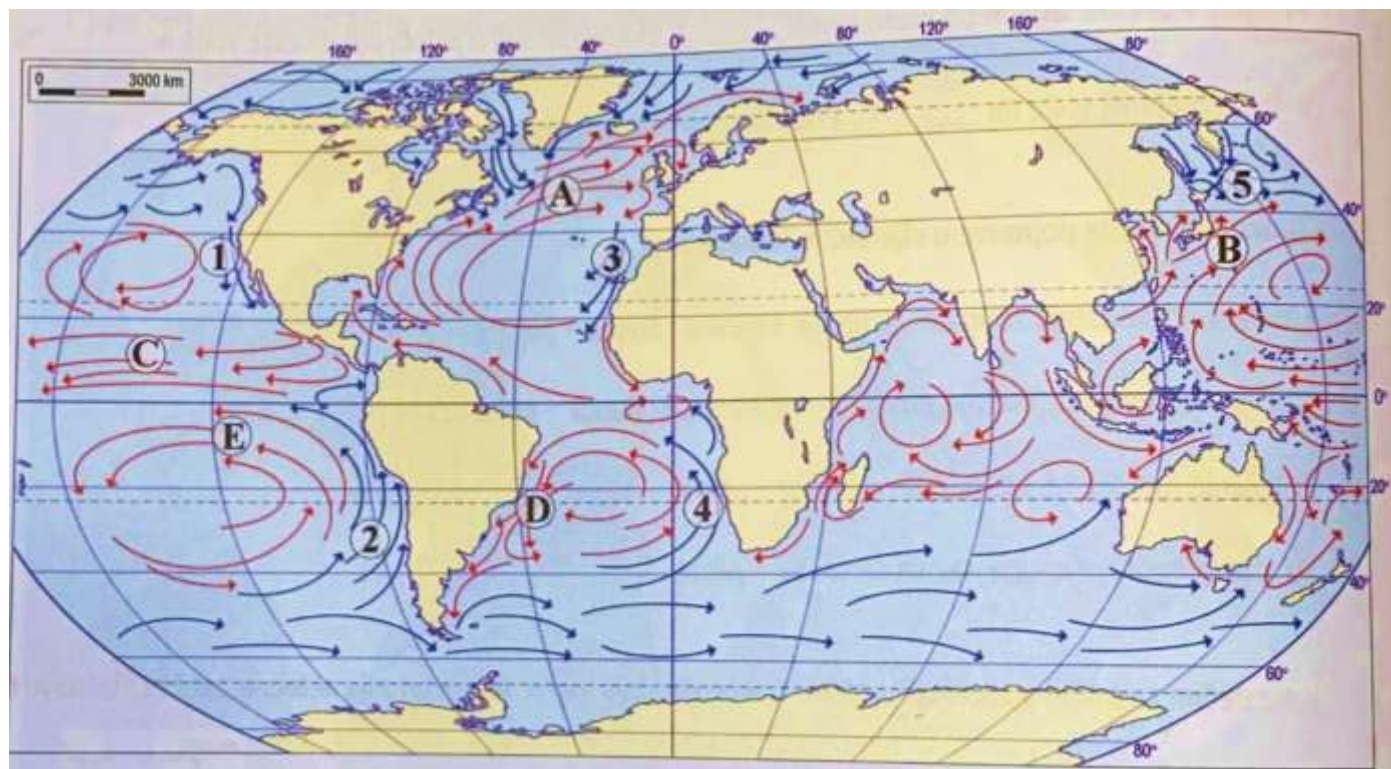
1 25. Kako nazivamo linije označene zelenom strelicom i brojem pet?

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE.

3 26. Ime najdulje rijeke Staroga svijeta je _____, a na priloženoj karti njezino je porječje označeno brojem _____. Brojem 6 označeno je porječje rijeke čije je ime _____, a ta rijeka pripada slijevu _____ oceana (upiši ime).

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE KARTE I UPUTE.

Poveži parove upisivanjem samo jednog slova ili broja s priložene karte na crtu ispred ponuđenih odgovora. Tri crte moraju ostati prazne.

2

27. Poveži morske struje s kontinentima uz čije obale teku.

Benguelska struja

Kalifornijska struja

_____ Afrika

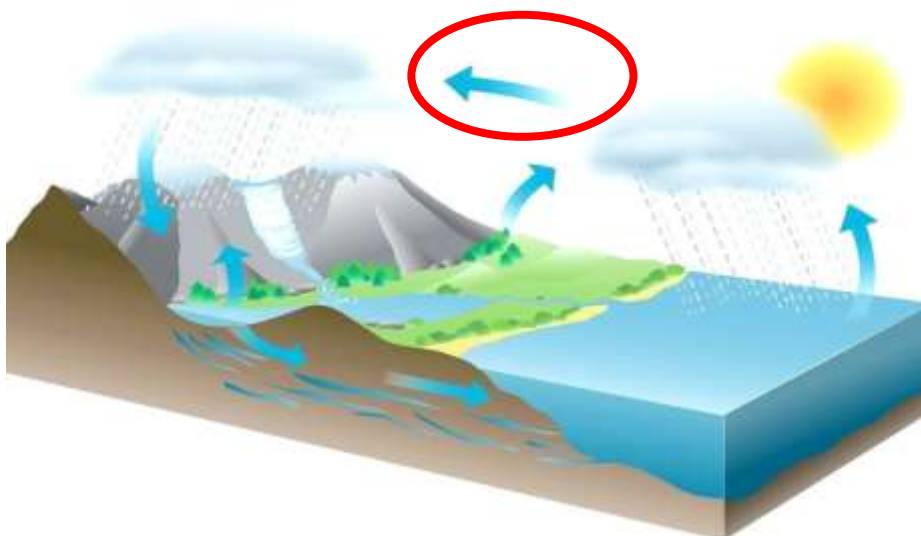
_____ Azija

_____ Australija

_____ Južna Amerika

_____ Sjeverna Amerika

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG CRTEŽA.

- ☐ **1** 28. Na priloženom crtežu prikazan je proces kruženje vode u prirodi. Strelica zaokružena crvenom bojom prikazuje etapu koju nazivamo _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENOG CRTEŽA.

- ☐ **2** 29. Pomoću navedenih primjera **opiši dvije mogućnosti** vlastitoga doprinosa u racionalnom korištenju vode u svojoj obitelji.
